

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. lapkričio 25 d.
(OR. en)

15178/22

RESPR 42
FIN 1258
ECOFIN 1226
ENV 1199
CLIMA 627
FISC 233
UD 264
ENER 627
TRANS 737
AGRI 671
COMPET 946

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Pirmininkaujančios valstybės narės ataskaita dėl naujų nuosavų išteklių rūšių

I. IVADAS

Vadovaujantis 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis¹, 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniame susitarime (TIS)² numatyta dirbti siekiant įvesti naujas nuosavų išteklių rūšis, kurios turėtų padėti surinkti sumą, kurios pakaktų padengti bendras numatomas išlaidas, skirtas grąžinti pasiskolintą lėšų, kurios bus naudojamos Sprendimo dėl nuosavų išteklių 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytoms išlaidoms (dotacijoms pagal priemonę „NextGenerationEU“), pagrindinę sumą ir palūkanas. TIS taip pat išdėstytos veiksmų gairės, skirtos naujoms nuosavų išteklių rūšims įvesti, ir nustatyta, kad pirmąjį dokumentų rinkinį Taryba turėtų apsvarstyti anksčiau nei 2022 m. liepos 1 d., kad šias išteklių rūšis būtų galima įvesti 2023 m. sausio 1 d.

Šiame kontekste Komisija 2021 m. gruodžio mėn. pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Sprendimą dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos³, į kurią būtų įtrauktos trys naujos nuosavų išteklių rūšys, grindžiamos: ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu ir tarptautinių įmonių apmokestinimo sistemos reforma.

Po to, kai 2021 m. gruodžio mėn. buvo pateikti pasiūlymai dėl Sprendimo dėl nuosavų išteklių peržiūros, o 2022 m. kovo 14 d. – dėl susijusių įgyvendinimo reglamentų (dėl naujų nuosavų išteklių teikimo (MAR 3) ir nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių (IMSOR)), Tarybos parengiamieji organai atlieka su šiais pasiūlymais susijusį darbą. Tačiau akivaizdu, kad šios diskusijos gali būti užbaigtos tik priėmus sektorinius pasiūlymus dėl priemonių, kurios turėtų generuoti papildomas pajamas.

Kaip Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dalį Komisija 2021 m. liepos 14 d. paskelbė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM)⁴ ir dėl ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) peržiūros⁵. 2022 m. pirmą pusmetį Taryba susitarė dėl bendro požiūrio dėl

¹ Dok. EUCO 10/20 (A29 punktas, 145–150 punktai).

² 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (OL L 433I, 2020 12 22, p. 28).

³ Dok. 15260/21.

⁴ Dok. 10871/21.

⁵ Dok. 10875/21.

šių dviejų sektorialių reglamentų. 2022 m. liepos mėn. pirmininkaujanti Čekija pradėjo derybas su Europos Parlamentu dėl PADKM ir dėl peržiūrėtos ES ATLPS.

Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl trečiosios nuosavų išteklių rūšies, grindžiamos tarptautinių įmonių likutinio pelno dalimi pagal 2021 m. spalio mėn. EBPO ir G20 susitarimą, bus pateiktas tik po to, kai EBPO bus užbaigtos diskusijos dėl šio klausimo (šiuo metu tikimasi, kad jos bus užbaigtos 2023 m. viduryje).

Šioje ataskaitoje apžvelgiama Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta pažanga naujų nuosavų išteklių rūšių srityje.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu atliekamas darbas buvo dvikryptis: viena vertus, daug dėmesio buvo skiriama tam, kad būtų padaryta kuo didesnė pažanga tarpinstitucinėse derybose dėl turimų sektorialių pasiūlymų dėl PADKM ir ES ATLPS. Šis etapas yra itin svarbus, kad būtų galima įdiegti naujas nuosavų išteklių rūšis. Diskusijos dėl to, kokia iš šių naujų priemonių gautų pajamų dalis turėtų būti skirta į ES biudžetą, gali būti pradėtos tik priėmus pagrindinius sektorialius reglamentus.

Kita vertus, pirmininkaujančios valstybės narės darbo tikslas taip pat buvo tęsti pasiūlymų dėl Sprendimo dėl nuosavų išteklių peržiūros ir susijusių įgyvendinimo reglamentų (MAR 3 ir IMSOR) techninio pobūdžio svarstymus.

Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM)

Kovo 15 d. Taryba (ECOFIN) susitarė dėl bendro požiūrio dėl pasiūlymo dėl Reglamento dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM)⁶.

Liepos mėn. pradėtos tarpinstitucinės derybos su Europos Parlamentu⁷ Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta didelė pažanga. Nuo 2022 m. liepos mėn. įvyko keli politiniai trilogai ir techniniai posėdžiai. Pirmininkaujanti valstybė narė tikisi padaryti tolesnę pažangą, kad šios derybos būtų užbaigtos iki 2022 m. pabaigos, o abi teisėkūros institucijos PADKM reglamentą galėtų formaliai priimti 2023 m. pirmaisiais mėnesiais.

⁶ Dok. 7226/22.

⁷ Dok. 10982/22.

Reikėtų pažymėti, kad galutinis PADKM reglamento tekstas priklausys nuo elementų, dėl kurių diskutuojama kituose forumuose, visų pirma triloguose su Europos Parlamentu dėl ES ATLPS.

Diskusijose su Europos Parlamentu dėl PADKM paaiškėjo, kad PADKM valdymo modelis bus labiau centralizuotas nei numatyta pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto tekste, o tam tikros su PADKM susijusios veiklos užduotys bus pavestos Europos Komisijai. Pagrindinis abiejų teisėkūros institucijų tikslas – parengti veiksmingą, praktišką ir efektyviai išteklius naudojančią PADKM, dėl kurio įmonėms ar valdžios institucijoms nebūtų užkrauta pernelyg didelė administracinė našta. Pasirinkus labiau centralizuotą PADKM valdymo modelį, kai jis bus formaliai sukurtas, Komisija patirs papildomų administracinių išlaidų (skirtų IT sistemai ir darbuotojams). Kaip įveikti šį iššūkį, bus sprendžiama būsimose diskusijose dėl metinio biudžeto.

Kaip nustatyta Tarybos pozicijoje dėl PADKM, pajamos, gautos pardavus sertifikatus, turi likti valstybių narių nuosavybė. Tai atitinka TIS ir Komisijos pasiūlymą, kuriuose numatyta, kad dalis pajamų, gautų pardavus PADKM sertifikatus, turėtų būti pervedama į ES biudžetą kaip nuosavi ištekliai nacionalinių įnašų forma. Faktinė iš šios priemonės gautų pajamų panaudojimo įgyvendinimo tvarka, kai bus padaryta pakankama pažanga derybose dėl PADKM reglamento, ateityje dar turės būti aptarta Nuosavų išteklių darbo grupėje.

ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS)

Birželio 28 d. Taryba (ENVI) susitarė dėl bendro požiūrio dėl pasiūlymo dėl Reglamento dėl ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) peržiūros⁸.

2022 m. liepos mėn. pradėtos tarpinstitucinės derybos su Europos Parlamentu Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta didelė pažanga. Nuo 2022 m. liepos mėn. įvyko keturi politiniai trilogai ir daug techninių posėdžių. Pirmininkaujanti valstybė narė siekia, kad būtų padaryta tolesnė didelė pažanga ir, jei įmanoma, per likusį laikotarpį pasiektas tinkamai subalansuotas tarpinstitucinis susitarimas, kad derybos būtų užbaigtos ne vėliau kaip 2022 m. pabaigoje.

⁸ Dok. 10796/22.

Derybose daugiausia dėmesio skiriama tiek labai politinio pobūdžio, tiek techniniams bei sudėtingiems klausimams, įskaitant jūrų transporto sektoriaus įtraukimą į ATLPS taikymo sritį ir naują ATLPS, taikomą pastatams ir kelių transportui. Pagrindinės diskusijų temos taip pat buvo susijusios su finansiniais mechanizmais, įskaitant galimus Inovacijų fondo ir Modernizavimo fondo pakeitimus, ir valstybių narių pajamų naudojimu. Atsižvelgiant į neišspręstų politinių klausimų skaičių ir svarbą, taip pat į svarbias sąsajas su kitais Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymais, visų pirma su Socialiniu klimato fondu, visi siūlomi elementai buvo atidžiai svarstomi tuo pačiu metu.

Pirmininkaujanti Čekija siekia subalansuoto rezultato, kad norimas klimato srities užmojis būtų įgyvendintas ekonomiškai efektyviai, užtikrinant sąžiningą įnašų padalijimą tarp sektorių, apsaugant Europos pramonės konkurencingumą ir nė vieno nepaliekant nuošalyje socialiniu požiūriu.

Nors padaryta didelė pažanga ir derybos vyksta konstruktyvioje aplinkoje, atsižvelgiant į tai, kad dokumentai yra dideli ir sudėtingi, reikia toliau dirbti ir dėti pastangas, kad būtų galima pasiekti gerai subalansuotą susitarimą.

Pirmasis ramstis

EBPO / G20 mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo įtraukios sistemos (toliau – įtrauki sistema) kontekste tęsiamas darbas, susijęs su taisyklių dėl apmokestinimo teisių paskirstymo tarp jurisdikciją turinčių subjektų įgyvendinimo (pirmasis ramstis). Pasiūlyme iš dalies pakeisti Sprendimą dėl nuosavų išteklių Komisija pasiūlė naujos rūšies nuosavus išteklius, kuriuos valstybės narės mokėtų iš lėšų, surinktų tarptautinių įmonių likutinio pelno daliai taikant 15 % vienodą pareikalavimo tarifą, ir kurie būtų perskirstyti valstybėms narėms pagal susitarimą dėl 1 ramsčio, kai jis bus įgyvendintas.

Vienas iš darbo įtraukioje sistemoje tikslų – parengti daugiašalę konvenciją, kuri tada turėtų būti pateikta susitariančiosioms šalims pasirašyti (numatoma, kad tai bus padaryta ne anksčiau kaip 2023 m. viduryje). Tik kai šis darbas bus užbaigtas, Komisija ketina pateikti pasiūlymą dėl direktyvos, kuria susitarimas būtų įgyvendinamas laikantis ES teisės ir bendrosios rinkos reikalavimų.

Nuosavų išteklių dokumentų rinkinys

Kalbant apie darbą, susijusį su 2021 m. gruodžio mėn. pristatytu nauju pasiūlymų rinkiniu, įskaitant naujai iš dalies pakeistą Sprendimą dėl nuosavų išteklių, techninis darbas, susijęs su visu dokumentų rinkiniu, buvo atliekamas tuo pačiu metu kaip ir sektorinis darbas.

Remdamasi valstybių narių pateiktais klausimais, Komisija atsakė į konkrečias techninio pobūdžio užklausas ir pateikė įvairių techninių aprašų. Visų pirma Nuosavų išteklių darbo grupė surengė išsamias diskusijas, kuriose daugiausia dėmesio skirta: i) makroekonominėms prielaidoms, pagrindiniams duomenims ir Komisijos pasiūlymuose nustatyta metodikai; ii) pajamų, kurias numatoma gauti iš apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuosavų išteklių, taip pat iš PADKM, sąmatai ir iii) laikino solidarumo koregavimo mechanizmo, taikomo ATLPS nuosaviems ištekliams, veikimui.

Nuosavų išteklių darbo grupė taip pat toliau nagrinėjo 2022 m. kovo 14 d. Komisijos pateiktus pasiūlymus dėl naujų nuosavų išteklių teikimo (MAR 3) ir nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių (IMSOR). Vyko išsamūs svarstymai techniniu lygmeniu, o Nuosavų išteklių darbo grupė ypač daug dėmesio skyrė, be kita ko, įvairiems ATLPS nuosavų išteklių elementams (pvz., apyvartinių taršos leidimų aukcionams ir koregavimui), PADKM nuosaviems ištekliams (pvz., metinėms įmokoms, sertifikatams, centralizuotam modeliui) ir persikirstytu pelnu pagrįstiems nuosaviems ištekliams (pvz., pagrindinei mokesčių procedūrai, kontrolės priemonėms).

Atsižvelgdami į šiuos pasiūlymus ir susijusių svarstymų rezultatus, Europos Audito Rūmai 2022 m. spalio 6 d. Nuosavų išteklių darbo grupei pateikė savo nuomonę Nr. 03/2022 dėl Komisijos pasiūlymo dėl reglamento dėl trijų naujų siūlomų nuosavų išteklių teikimo⁹. Audito Rūmai taip pat atsakė į delegacijų klausimus ir užklausas.

⁹ Europos Audito Rūmų nuomonė Nr. 03/2022 dėl Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl nuosavų išteklių, pagrįstų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmu ir persikirstytu pelnu, teikimo metodų bei tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti.

Būsiami pasiūlymai: Antrasis naujų nuosavų išteklių krepšelis

Kaip numatyta TIS veiksmų gairėse, Komisija pasiūlymus dėl naujo nuosavų išteklių krepšelio turėtų pateikti ne vėliau kaip 2024 m. Komisija nurodė ketinanti šiuos naujus pasiūlymus pateikti jau 2023 m. trečią ketvirtį.

III. IŠVADA

Atsižvelgiant į Tarpinstitucinį susitarimą ir iki šiol 2022 m. liepos–gruodžio mėn. nagrinėjant Komisijos paskelbtus įvairius pasiūlymus atlikto darbo rezultatus valstybių narių prašoma susipažinti su Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta pažanga.
